

İrkçi -Şöven
Eğitim Sistemine
Karşı Savaşımı
Yükselettim!

Karkerên Hemû Welatan Yekbin !

PÊŞENG
BO ŞORES

25 EKİM 1985

SAYI: 35

ORGANA KOMÎTA MERKEZÎ YA PARTIYA PÊŞENG A KARKERÎ KURDISTAN

Geleceğe Umutla Bakan Halklarımızın Demokrasi Güçleridir

Faşist devletin başı Kenan Evren, güdümlü parlamentonun yeni çalışma dönemi nedeniyle 1 Eylül 1985 günü yaptığı konuşmada, demokrasi güçlerine olan kinini bir kez daha kustu. Parlamentonun faşist devletin işleyişindeki rolünü de yeniden hatırlatan Evren, yeni çalışma döneminin kapsamını da bizzatıhi kendisi tayin etti. Buna göre parlamento, faşist rejimin ihtiyaç duyduğu yasaları daha hızlı bir şekilde çıkarmalı, kendisi dışındaki burjuvazinin politik telkinlerine uymamalı, Anayasa'ya sadık kalmalı "af" konusuna devletin öngördüğü bir biçimde çözüm getirmelidir. Faşist rejimin halklarımızın yaşamında yarattığı sorunlar ve ülkemizde "ilan edilmemiş" fiili savaş durumuyla ise hiç ilgilenmemeli, bununla ilgilenen devletin başka güçleri vardır. Kaldı ki bu; "devlet ve millet düşmanlarının" bir abartmasıdır. Ülke "güllük ve güllüstanlıktır" ve de geleceğe "umutla" bakılmaktadır.

Durum gerçekten böyle midir? İktidardaki bir avuç tekel ve onların politik sözcüleri Evren-özal çetesi gerçekten geleceğe umutla mı bakmaktadırlar? Hayır. Bunu, giderek sıkıştırılan baskı cenderesi ve Evren'in buna yönelik son tehditlerinden de rahatlıkla görebiliriz. Eger bir avuç tekelin kasaşına akan milyarlarca rağmen, sorunlar çözülmemiyor daha da ağırlaşıyorsa, ağırlaşan sorunlara Evren-özal çetesinin kitlelerden yalıtılma süreci eşlik ediyorsa, ve de her türlü baskıya rağmen "konuşan" insanların sayısı giderek artıyorsa, geleceğe umutla bakan iktidardaki sömürgeci-faşist diktatörlük değil, bizleriz, haklarımızın demokrasi güçleridir.

Evren'in kendisi de bu nesnel

gerçekliğin farkında olacaktır ki, bir yandan "umutla" bakılan gelecekten söz ederken, öte yandan iktidarın yaşadığı sıkıntılara işaret etmektedir. Halk kitlelerinden gelen demokrasi ve özgürlük taleplerinin yönünü değiştirmek için demagogik tutumunu devam ettirmektedir. Toplumda yükselen "af" istemine karşı "af elbette insani bir harekettir. İnsan gerektiğinde ve zamanı geldiğinde af etmesini bilmelidir. Ancak bir suçluyu

bağışlarken karşı tarafın da hak ve hukukunu düşünmek zorundayız" diyerek sahtekarca insani pozlara bürünebilmekte, hak ve hukuktan dem vura bilmektedir. Fakat yalancının mumu yatsıya kadar yanar! Yüzlerce yurtseverin kanına giren faşist katiller "devletin aleyhine işlenen suç" kapsamı dışında tutularak, öngörülen af tasarısıyla salıverilecekken "karşı tarafın hak ve hukuku" düşünül-

Devamı s.11'de

Uluslararası Haydut İsrail

ABD destekli siyonist İsrail hava kuvvetlerine bağlı uçaklar, 1 Ekim 1985 tarihinde, üslerinden 2400 km. uzaklıktaki Tunus'ta bulunan FKÖ Merkez karargahını bombaladı. Bombalama sonucu 60'ı Filistinli olan 72 savaşçı öldü, yüzlercesi yaralandı.

İsrail bu saldırıya gerekçe olarak geçtiğimiz günlerde Kıbrıs'ın Larnaka kentinde öldürülen 3 İsrail vatandaşını gerekçe gösterdi. İsrail Başbakan'ı Simon Perez olay sonrası yaptığı açıklamada sözünü ona Larnaka olayı faillerinin oraya sığındıklarını, baskının onlara yönelik olduğunu iddia etti.

İsrail, geçmişten beri bölgede yayılmacı, saldırgan bir politika güdüyor. Bölgede gerginliğin, savaşın en büyük kaynağı İsrail'dir. İsrail siyonist amaçlar için sürekli terörizmi körükliyor, komşu ülkelere saldırıyor. Her saldırısına bir bahane uyduruyor. Hatırlanacağı gibi İsrail, 1982 Lübnan işgaline de, Londra elçilerinin yaralanmasını bahane göstermişti.

İsrail, son Tunus saldırısında görüldüğü gibi, saldırganlığını komşu ülkelere yönetmekle ye-

tinmeyip, birkaç ülke topraklarını aşarak, binlerce km. uzaklıkta bulunan ülkelere de saldırı yöneltmiştir. 3 Temmuz 1976 "En tebbe baskını" olarak anılan Uganda saldırısı, 7 Temmuz 1981 Irak'ın başkenti Bağdat yakınındaki atom santral inşaatına saldırıları, hala beleklelerde taptaze durmaktadır.

Dünya kamuoyu, bu kural ve sınır tanımayan teröristçe saldırıyı kınarken, ABD her seferinde olduğu gibi, himayeci, saldırıyı aklayıcı bir tavır aldı. Hemen olay sonrası Beyazsaray'dan yapıldı; "terörist eylemlere yasal yanıt" şeklindeki açıklama, bu devlet terörizminin arkasında kimlerin olduğunu bir kez daha gösteriyor.

Bu türden saldırılarla, tasarılan ihanet ve teslimiyet anlaşmalarıyla Filistin halkının haklı mücadelesi susturulamaz; bu son saldırı İsrail ve Amerika'nın hesabını vereceği, insanlığa karşı işlenmiş suçlarla dolu sicillerine eklenmiş yeni bir suçtur. Ve bu son saldırı şunu da bir kez daha gösterdi ki Filistin halkının amaçlarına varması için dostunu-düşmanını iyi tanıması hem gerekli hem de zorunludur.

OKULLAR AÇILDI

Yüzbinlerce velinin çocukları na defter-kalem bile alamadığı, onbinlerce öğretmenin sürgün edildiği, binlercesinin işine son verildiği öğrenci yurtları ve okullarının cezaevine çevrildiği diktatörlük koşullarında, radyo, TV ve basın desteğinde halklarımızın çocuklarını robotlaştırma operasyonunun bir perdesi daha açıldı okullarda. Faşist diktatörlüğün bu alanda yaratdığı tahribatların sonuçlarına kısaca bir göz attığımızda, sömürgeci-faşist düzenin çürümüşlüğüne baş döndürücü ve tiksindirici kokularıyla kolayca karşılaşıyoruz. Bu çürümüşlük öylesi boyutlara varmış ki, diktatörlüğün bu alandaki yönetici kadrolarının tüm çabalarına, "Türküm doğrudum" yollu nutuklarına rağmen güdümlü basının manşetlerine bile konu olmaktan kurtulamıyor. Bakınız, Ağustos ve Eylül ayında çıkan gazetelerin bu konudaki başlıklarından bir kaç tanesine göz atalım:

"İlk ve Orta Dereceli Okullarda Okutulan 2125 Kitaptan 1400'ü Yeniden Düzenleniyor", "Beden Eğitimi Öğretmeni Felsefe Kitabı Yazıyor", "Milli Tarih-Millî Coğrafya...", "Millî Eğitim Bakanlığı'nın Öğrencilere Önerdiği Kitaplardan: Petrolü Milyonlarca Yıl Önce Allah Hazırladı", "16174 Öğretmen Eşya Topluyor", "Öğretmenlerin Güvenlik Soruşturmasını MİT Yapıyor", "Almanya ve Pakistan'dan Öğretmen İthal Ediliyor", "Millî Eğitim Bakanlığı Önünde Öğretmen Olma Kuyruğu", "Doğramacı Öğrencilerin Rüyasına Giriyor", "Her Üç Üniversite Öğrencisinden Birinde Psikolojik Rahatsızlık Var", "Öğrenciler Arasında İntihar Olayları Artıyor", "Görev Suresi Dolan 123 Dekanın Yerine Gelecekler İçin MİT Soruşturma Yapıyor", "Üniversite Mezunları İtfaiye Çavuşu Olabilecek", "Üç Rektör İstifa Etti",

"500 Bini Basan Koleje Girebilecek", "İlkokula Başlayan Bir Öğrencinin İlk Adımı 25 Bin Lira", "Tek Tip Öğrenci Yetiştirilmesi İçin YÖK Yönetmelik Hazırladı." "Eğitimi Bağışlar Kurtaracak", "Ve Dinçerler İstifa Etti".

Evet işte bunlar, diktatörlüğün bu alandaki çürümüşlüğüne kokulardır. Bakan İstifa ettirmeler de diktatörlüğün bu tahribatlarını gizleyemiyor.

Bilindiği gibi, topluma egemen olan güçler egemenliklerini sürdürebilmek için, ihtiyaç duydukları insan tipini yaratabilecek bir eğitim politikası izlerler. Türkiye'de egemen olan sömürgeci burjuvazi egemenliğini sürdürebilmek için yıllardan beri ırkçı-şoven asimilasyoncu bir eğitim politikası izliyor. Bu eğitim politikası Eylül 1980 öncesi, gerek devrimci-demokratik güçlerin çabalarıyla ve gerekse de öğretmenlerimizin saygın yığın örgütü TÖB-DER'in etkinliğiyle pratikte önemli oranda etkisizleştiriliyordu. Bu nedenle 12 Eylül'de yönetimi gaspeden faşist diktatörlük bu alanda da, kurduğu yeni devletin yapısına uygun "düzenlemeler"e girişti.

İrkçı-şoven asimilasyoncu eğitim politikasını daha iyi uygulayarak, bu polittikanın ürünü olan beyinlerin; "Türkiye'de yaşayan her kes Türktür", "bir Türk dünyaya bedeldir", "Türk devleti ve ordusu ebedidir" gibi kemalist tezlerle ilkesel düzeyde sarılmaları ve gerici anlayışı yaşamlarının vazgeçilmez unsuru haline getirmeleri için faşist diktatörlükçe ilk elde Millî Eğitim Dekanlığı'nın kilit yonetim kademeleri askerlerle dolduruldu. Eğitim emekçilerinin yığın örgütü olan TÖB-DER kapatılarak genel merkezden şubelere dek binlerce yöneticisi tutuklandı. Onbinlerce TÖB-DER üyesi sürgün edildi; işlerine son verildi; işkencelerden

geçirildi. Yüksek öğrenim gençliği ve öğretim üyeleri YÖK denilen faşist bir kurumun denetimine verildi. Faşist diktatörlüğün beş yıldan beri eğitim alanında yönelttiği bu saldırılar, bu alandaki sorunları daha da artırdı.

İlk ve orta öğretimde okutulan 2125 kitaptan 1400'ü daha da gerileştirmek amacıyla yeniden yazdırıldı. Okulların açıldığı bu günlere dek bu kitapların basım işlemi bitirilmemiş olduğundan öğrenciler okullara kitapsız başladılar.

Müzik, beden eğitimi ve resim gibi yetenek isteyen branşlar için öğretmen bulamadıklarından bu derslerden sınıfta kalmanı kaldırdılar. Diğer yandan Türkçe ve tarih derslerinden sınıf geçme kurallarını katılaştırdılar.

Bina ve öğretmen yetersizliği nedeniyle onbinlerce çocuk okula başlayamıyor. 47 bin ilkokuldan 35 bininde ikili veya üçlü öğretim yapılıyor. Sınıflardaki öğrenci sayısı altmışın üzerindedir. Bir yandan MİT soruşturmalarıyla öğretmenler görevden alınırken, diğer yandan 1975-79 yılları arasında eğitim enstitülerinden mezun olan öğretmenlerin ilkokullara atanmaları için çeşitli baskılar yapılıyor.

YURTDIŞINDAN GELEN ÇOCUKLAR

Yurtdışından ülkelerine gelen işçi çocuklarının sorunları da giderek karmaşık bir hal aldı. Avrupa'da ayrı bir kültürel iklim içinde büyüyen bu çocuklar, ülkelerine döndüklerinde diktatörlüğün askeri disiplini ve ırkçı-şoven koşullandırmaya yönelik çabalarıyla karşılaşınca çeşitli psikolojik hastalıklara kapılıyorlar. Özellikle dil sorunu ve "İstiklal Marşı", "Andımız" gibi ırkçışoven marş ve antları ez-

Devamı s.11'de

Silvan ve Lice Olayları

Bu mektubumuzda bazı olayların içyüzünü ortaya koymaya çalışacağız; işlenen bir cinayeti açıklayacağız.

Biri Diyarbakır'ın Silvan diğeri Lice ilçesinde meydana gelen iki olay. Bu iki olay da Kürt halkına karşı terör eylemlerini yoğunlaştırmada propaganda malzemesi olarak kullanıldı.

16 Eylül 1985 gece 12.30'da meydana gelen bir olay bahane edilerek Silvan yöresinde toplu tutuklamalara girişildi.

Silvan Tugayında nöbette bulunan bir asker bir başka asker, tuğayı çevreleyen dikenli tel örgü civarında görür. (Kimleri bu askerin nöbeti devralmaya geldiği ama parolayı unuttuğu, kimileri ise Tugaydan kaçmak ya da diğer bir deyimle "kaytarmak" istediğini söylüyor.) Nöbetçi parola ister; karşıdaki asker parolayı vermeyince ateş açarak onu yaralar. Silah sesi üzerine Tugayda panik başlar. Bu şaşkınlık ortamında "teröristlerin saldırdığı" söylentisi yayılır. Alarm ilan edilir. O esnada bazı sivil polisler Tugay civarına gelirler. Askerler polisleri "terörist" zan ederek onlara mevzilenilen yerlerden ateş açar. Polisler de karşıdakilerini "terörist" sanır, karşılık verir. Çatışma uzun süre devam eder. Sonunda bir yanlışlık olduğu anlaşılır.

Ama halka saldırı için fırsat kollayan militarist güçler bu olayı çarpıtarak, yöre halkı üzerinde yoğun baskılara giriştiler.

17 Eylül sabahı sokaklar asker ve polislerle geçilmez bir hal aldı. Halktan çok sayıda insan yakalandı, işkenceye uğradı. Silvan halkı gündürler yoğun terör ve sindirme eylemleri altındadır. Akşam sekizden sonra dışarıya çıkmak, katledilmeyi göze almayı gerektiriyor.

Silvan olayından bir süre sonra Lice'de bir olay meydana geldi. Asker ve silah taşıyan bir asker araba yolda infilak eder. İnfilakin nedeni bilinmiyor: Arabada patlayan bomba (büyük bir

ihhtimalle arabadaki askerler bomba ile oynamış) infilakin nedenidir. Olay sonunda beş asker öldü.

Sömürgeciler bu olayı da kamuoyuna yanlış yansıttılar. Arabaya ateş açıldığı ve askerlerin öldürüldüğünü ileri sürerek operasyonlarına zemin yaratmaya giriştiler. Yörede terör estirildi, yüzlerce insan gözaltına alındı.

Son dönemde basın yayın organlarından da anlaşıldığı gibi yeni terör eylemlerine girişilecektir. Baskı ve terör dozu her geçen gün artıyor. Her saldırıya önceden bir bahane yaratılıyor. Ortaya konan bu senar-

royu boşa çıkarmak için anti-faşist tüm güçlere önemli görevler düşüyor. Bu görevin bilincıyla hareket etmek, aktif cabalar sarfetmek gerekiyor.

—KAHROLSUN SÖMÜRGEÇİ
FAŞİST DİKTATÖRLÜK

—YAŞASIN HALKLARIMIZIN
KURTULUŞ MÜCADELESİ

Heval
M.Kirve

12 Eylül Beş Yılı'nı Doldururken

12 Eylül darbesi beş yılını doldurdu. Ülkemiz Kürdistan'da ırkçı, şoven baskıları, bütün hizivla devam etmektedir. Gün geçmiyorki kasabalarda, köylerde toplu dayaklar ve işkenceler yapılmasın, insanlar katledilmesin.

Bu yıl çıkan yeni polis yasası emniyet görevlilerini epeyce cesaretlendirdi. Gençlik yılında gençliğe karşı baskılar daha da yoğunlaştı. Hükümetin üniversitelerle ilgili olarak çıkarmış olduğu yeni yasalar öğrenciler çok zor durumlarda bırakıyor. Bunalıma sürüklenen öğrencilerden bazıları okullarını bırakıyor, bazıları intihara teşebbüs ediyor.

Gençlik yılı dolayısıyla sözde gençliğin sorunlarına eğildiklerini belirten yetkililer, okullarda, açık ve kapalı salonlarda öğrencileri toplayıp gerici faşist düşüncelerle aşlamak istiyorlar. Bütün baskı ve tehditlere rağmen zaman zaman bu tür toplantılarda öğrenci gençler bu türden gerici düşüncelere katılmadıklarını belirtiyor, karşı çıkıyorlar.

Bu yılda emniyet ve jandarma birliklerinin 8 Eylül'de başlayan 14 Eylül'le kadar devam ettikleri çok yoğun operasyonlarında ö-

zellikle gençlik hedef alındı; gençliğe saldırılar yoğunlaştı. Adım başı polis operasyonları ve aramalar oldu. Özellikle semt giriş ve çıkışlarının belirli noktalarında otobüs ve minibüsler durdurulup üst ve kimlik yoklamaları yapıldı. Trafik sıkıştı, yolcular saatlerce yollarda bekletildi. Operasyonlar esnasında emniyet görevlilerinin ağzından aynen şu sözler çıkıyordu; "35 yaşından küçük olanlar lütfen arabadan ininler". Ayrıca şüphelendikleri herkesi alıp götürdüler.

Bütün bu ağır baskılara rağmen ne emniyet görevlileri ne de jandarma birlikleri bizi mücadeleimizde soğutmadı, 12 Eylül'ü lanetlememize engel olamadı. Onlar baskılarını yoğunlaştırdılar bizde mücadelemizi alevlendirdik. Hesaplı ve daha planlı adımlar attık. Gençler ve işçilerle ilişkilerimizi geliştirip faşizmi lanetledik. Kürdistan'daki ırkçı-şoven baskılara protesto ettik, faşizme karşı mücadelemizi güçlendirmeye çalıştık.

—KAHROLSUN FAŞİZM
—YAŞASIN ANTI-FAŞİST
DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN
MÜCADELESİ

15.9.1985
H.Gernas

DDKD 8 YAŞINDA

Rıza POLAT
DDKD kurucusu ve Genel
Yönetim Kurulu Üyesi

Kürdistan gençliğinin ulusal demokratik halk devrimi mücadelesinde konumuna uygun bir biçimde örgütlenmesi gençliğe özgü sorunların doğru mücadeleye yol ve yöntemleriyle çözümlenmesi amacıyla 28 Eylül 1977 kurulan DDKD,(Devrimci Demokratik Kültür Derneği) 8. yıldönümünü kutluyor.

DDKD'nin kuruluşu, hiç kuşkusuz,Kürdistan gençliğinin mücadele tarihinde yeni bir aşamanın ifadesiydi. Ve ilk defa doğru bir temelde merkezi gençlik örgütü kuruluyordu. Hele o dönem gençlik saflarındaki bazı yanlış ve sektör anlayışlar dikkate alındığında tüm zorluklara ve eksikliklere rağmen DDKD gibi bir gençlik örgütünün kurulabilmiş olması saygın bir başarı örneğidir. Merkezi olarak DDKD'nin kurulmasından önceki süreçte Kürdistan'da varolan belli başlı eğilimlere bir göz atıldığında bu gerçek daha iyi görülür.

Bilindiği gibi, 12 Mart faşizminden sonra devrimci demokratik ve yurtsever saflardaki toparlanma çabaları ve yeni arayışlar gençlik saflarında da görüldü. Kürdistan gençliğinin ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesindeki yeri ve rolü, DDKD deneyimi de gözönünde bulundurularak 1975 yılı ortalarında tartışmaya başlandı. Bu tartışmalar sürecinde gençliğin yeri ve rolüne ilişkin değişik görüşler ortaya çıktı.

Bu görüşlerden biri tartışmalara katılmadığı gibi katılmama gerekçelerini ve vardığı sonuçları da açıklamadı. Bu eğilim, gençliğin örgütsel ve hareket birliğini sağlama ve gençliğin mücadelesinin sorunlarını tartışmaksızın yeni oluşumlara gitti; ve bu anlayışla DHKD'ler (Devrimci Halk Kültür Derneği) kuruldu. DHKD'ler halk dernekleri olarak kuruldu. DHKD'leri kuran anlayış, daha sonra zaman

zaman Türkiye ve Kürdistan'daki gençlik örgütlerinin önlerine koydukları amaç ve faaliyetlere özenmeye çalıştıysa da düşünsel planda da olsa gençlik içindeki çalışmayı yerli yerine oturtamadı. DHKD'lere kaynaklık eden bu anlayış, bir toplumsal kategori olan gençliğin, ulusal ve toplumsal mücadeledeki yeri ve rolü; gençliğin üzerine düşeni yerine getirebilmesi için ne gibi mücadele yol ve yöntemlerine sahip olması gerektiği konularında belirsizlikler içindeydi.

Kürdistan'da merkezi bir gençlik örgütüne ilişkin tartışmalara belli bir süre katılan ikinci görüş ise; Türkiye'de gençlik örgütlerine politik parti misyonu yükleyen anlayışları ve geçmişte Kürdistan öğrenci gençlik ve aydınlarının kurdukları, özünde siyasal örgütlenmeler gibi hareket eden DDKO'ların oluşumunu olduğu gibi savunuyordu.Böylesi bir anlayış, gençliğin özgün sorunlarını dile getirmek ve gençliği yığınsal olarak doğru bir temelde devrim mücadelesine çekmek yerine gençliğe, tarihsel olarak altından kalkamayacağı görevleri yükliyordu. Gençliğin mücadele yolunu yanlış kavrayan bu anlayışla mücadele edildi. Bunlar daha sonra hangi misyonu yüklediklerini doğru tesbit etmeden ASDK-DER'leri (Anti Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği) kurdular.

İşte böylesi bir dönemde DDKD'nin kurularak, gençliğin yolunun "işçi sınıfı ve emekçi halkımızın yolu" olduğunun ve bir toplumsal kategori olan gençliğin kuracağı örgütlerin siyasal iktidara aday olamayacağını benimsenmesi, ülkemiz gençliğinin mücadele tarihinde yeni bir aşamanın ifadesiydi.

Çünkü Kürdistan'da ilk kez DDKD, öğrenci, işçi ve köylü gençliği bağrında örgütleyip gençliğin merkezi planda örgütsel ve hareket birliğini sağ-

lamayı temel görev olarak önüne koydu. Kürdistan gençliğinin emperyalizme, somürgecilığe, faşizme ve yerel gericiliğe karşı doğru bir zeminde mücadeleye çekilmesi için gençliğin kategorik özellikleri dikkate alınarak saygın ve yerinde bir adım atıldı.

DDKD'nin 8. yıldönümünü kutladığımız bu günlerde, gerilere bakıldığında, DDKD'nin Kürdistan gençliğinin mücadelesinde büyük değerler yarattığı; gençliğin sömürgeci boyunduruğa karşı mücadelede yöntem ve araçlarının ne olduğunu doğru olarak gösterdiği açıkça görülmektedir. Gerek DDKD'nin açık olduğu dönemde olsun gerekse de DDKD gençliğinin, sömürgecilerin DDKD'yi kapattıkları sonra mücadeleyi elden bırakmadığı günümüze kadarki süreçte olsun, emperyalizm ve sömürgeci burjuvazinin gençliği ulusal benliğinden uzaklaştırma ve kişiliksizleştirme politikalarına karşı duruldu; fuhuşa, kumara ve her türlü uyuşturucu zehire karşı gençliği korumak ve eğitmek için koşullara uygun araçlarla onurlu bir mücadele verildi. DDKD gençliği bu mücadelesini değişen koşullara uygun bir biçimde sürdürüyor.

DDKD resmi olarak kapatılmadan önceki 1,5 yıllık bir sürede binlerce genci kendi örgütsel ağı içinde topladı; gerek merkezi bir yayında (Devrimci Demokrat Gençlik Dergisi), gerekse de panel, seminer, gece, miting, bildiri vb. çalışmalarla gençliğin özgün sorunlarını dile getirdi ve gençliğin gerçek yolunu gösterdi.

DDKD ta bastan beri sömürgeci düşmanın ve onların yerli işbirlikçilerinin saldırılarına hedef oldu. Binlerce üyesi tutuklandı ve işkenceden geçirildi. Onlarca şehit verdi. Başta DDKD Genel Başkanı Şakir TUTAL olmak üzere yüzlerce DDKD yönetici ve üyesi zindanlarda atılmaz

insanlık dışı uygulamalara maruz kaldı. DDKD, Kürdistan halkının sömürsüz ve baskısız bir toplum için verdiği mücadeleden gençliğin örgütsel ve hareket birliğini sağlamaya çalıştığı; yıllardır her türlü ulusal ve insani haklarından mahrum edilmiş Kürt ulusunun ulusal demokratik hak ve özgürlüklerini savunduğu; Kürt kültürü ve dilinin gelişimi ve yaygınlaşması için konumuna uygun çalışmalar yaptığı; dünya barışını savunduğu; uluslararası dayanışmayı her alanda yükselttiği için onlarca yönetici ve üyesi ağır cezalarla cezalandırıldı. Sömürgeci burjuvazi

ayrıca DDKD'yi karalamak için her çirkefliğe ve iftiraya başvurdu. Ama tüm bunlar DDKD gençliğini yıldıramadı ve yıldıramaz.

Öte yandan DDKD'nin 8.yıldönümünü kutladığımız bu günlerde, şimdiki kadarki tutum ve davranışlarıyla DDKD'nin amaç ve ilkelerine ters düşmüş kimi yönetici ve üyelerin faşist diktatörlüğün, iç ve dış gericiğin DDKD'ye, onun savaştan üyelerine karşı azgıncı saldırılara girişi, birbir türlü iftirayla onu yıpratmaya, gözden düşürmeye çalışması karşısında hiçbir çabaya girişmeyi akıllarının ucuna

getirmezlerken, kimi kariyerist ve küçük burjuva hesapların geçerli olduğu alanlarda, mesaj ve demeceler vermeye kalkışmaları onların DDKD'yi temsil etmekten ne kadar uzaklaştıklarını ve onunla uzaktan yakından bir ilişkilerinin kalmadığını açıkça gösterir.

DDKD'nin 8.yıldönümünü kutlarken, DDKD gençliği olarak sorumluluğumuzun bilinciyile mücadelemizi güçlendirmeliyiz. Cezaevlerindeki DDKD yönetici ve üyeleriyle dayanışmayı yükseltmeli; değişen koşullara uygun bir biçimde mücadele yol ve yöntemlerini geliştirmeliyiz.

Ruhi Su'nun Katili Faşist Cuntadır

Türk halkı, yetiştirdiği en büyük sanat emekçilerinden birini yitirdi. Ağır hastalığına rağmen kendisine pasaport verilmeyen; yurt dışına çıkıp tedavi olmasında mücadele edilmeden Türk halk müziğinin tanınmış sanatçısı Ruhi Su 20 Ekim 1985 günü tedavi edilmekte olduğu Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde hayata gözlerini yumdu.

1912'de Van'da doğan Ruhi Su'nun çocukluğu büyük bir yoksuluk içinde geçti. Ruhi Su 1924-25'te müziğe yöneldi. 1935-36'da Ankara Müzik Öğretmen Okulu'nu bitirdi. 1936'da Ankara Devlet Konservatuarı Opera bölümüne üç arkadaşıyla birlikte "öğretmenliklerini yapmak koşuluyla" kaydoldu. 1942'de opera bölümünden mezun oldu. 1941'den 1952'ye kadar "Bastilyen-Bastiyenne", "Fidelyo", "Satılmış Nişanlı", "Figaro'nun Düğünü", Maskeli Balo", "La Bohem", "Sevda İkisi", "Rigoletto" gibi çeşitli oyunlarda rol aldı. 1944 yılı 14 Temmuz'unda Ankara Halkevi'nde ilk "Türküler Resitali"ni verdi. Ondan sonra da 1983 yılında yapılan 3 Şubat Abdülpekçi Gecesi'ne kadar bu türden müzik dinletilerini sürdürdü.

Ruhi Su, "asil sanatçı kişiliğine türkülerle ulaştım" diyor ve ekliyor: "Nedeni de evrensel bir anlatım içinde halkın diliyle halkın özlemlerini konuşmamdır sanıyorum".

Türk halk müziğindeki üstün

başarıları dolayısıyla halkın sempatisini üzerinde toplayan Ruhi

Su şarkı söylemeyi meslek seçen Devamı s.6'da

Aşı Kampanyası mı, İsim Değiştirme Kampanyası mı ?

Geçenlerde bölgemizde başlatılan aşı kampanyasının içyüzünü açığa çıkarmaya yarayacak bir kaç örnek vermek istiyoruz: 20 Eylül 1985 günü aşı yapmakla görevli hemşire ve sağlık memuruyla birlikte "güvenlik kuvvetleri" Cizre'nin bir sınır köyüne gidiyorlar. Ö.T. isimli köylüye aşı yapılmakta olan çocuğunun adı soruluyor. Köylü, çocuğunun adını "Şores" olduğunu söylüyor. İsmi Kürtçe oluşunun anlaşılması üzerine polis ve jandarma hemen saldırıya geçiyor; Köylüye dayak atıyorlar. Daha sonra onu Cizre Karakolu'na götürüyorlar. İki günlük işkenceden sonra köylü salıveriliyor ve çocuğunun adını en kısa sürede değiştirmesi için tehditte bulunuyorlar.

24 Eylül 1985 günü Cizre'de A.H. adlı yurtseverin evine gidiyorlar. Ev sahibesi kadının oğlu

na "Rezan" diye hitap etmesi üzerine çocuğun adının Kürtçe olduğu anlaşılıyor. Çocuğun ailesi tehdit ediliyor, dövülüyor; en kısa sürede henüz nüfus kaydı olmayan çocuğun, nüfusa başka bir adla kaydedilmesini istiyorlar. Yine bir sağlık memuru dört asker ve bir başçavuş İdil'in Z... köyüne gidiyorlar. Köyde 9 saat kalıyorlar. Hasta çocukları onları pek ilgilendirmediklerinden olacak ki "Bu köyde hasta çocuğu hasta olan var mı?" sorusu yerine "Bu köyde bölücü örgütlere yardım eden var mı?" sorusunu soruyorlar. Bu arada şüphelendikleri dört köyütlü İdil ilçesi Jandarma Merkez Komutanlığı'na götürüyorlar; bir hafta işkenceden sonra salı veriyorlar. Bu köylülerden A.R. adındaki biri ayağından felç oldu.

6 Ekim 1985 C.Rojan

**IRKÇI - ŞÖVEN UYGULAMALARA KARŞI
SAVAŞIMI GÜÇLENDİRELİM!**

RUHİ SU NUN KATİLİ FAŞİST CUNTADİR

bir insan için, "bir klasik eğitim, bir ses eğitimi, bir müzik eğitimi", sözün kuralına göre bir şarkı söyleme eğitimi ve sonsuz bir insan sevgisi'nin gerekli olduğunu; ancak bunun yeterli olmadığını söylüyor. Ruhi Su'ya göre, "türkü söyleyen bir sanatçı

(...) bunlarla beraber halkını ve

bu türkülerini meydana getiren koşullarını iyi bilmeli"dir.

Halk sanatçısı kişiliğinden ötürü O 73 yıllık yaşamının son 50 yılında büyük baskılar gördü, uzun süre hapiste kaldı. Ve yine faşizmi Ruhi Su'ya saldırtan da Ruhi Su'nun bu halk sanatçılığı yönündü. Çünkü Ruhi Su, sesini, sözünü, sazını halk için kullandı,

faşizme karşı bir silah haline getirdi.

Ruhi Su'nun cenaze töreni binlerce insanın anti-faşist bir gösterisine dönüştü. Bu arada faşizmin güvenlik kuvvetleri, kitleye anti-faşist sloganlar attığından dolayı saldırdılar. 160'ı aşkın anti-faşist gözaltına alındı.

Baştarafı s.5'te

●●

İsportacıların Sefaleti Artıyor

Bilindiği gibi belli bir yeri olmayıp çeşitli yerlerde belediyenin izin vermemesine rağmen mal satanlara isportacı deniliyor.

İstanbul'un çeşitli semtlerinde bu tür satıcılara rastlanılır. Özellikle Laleli ve Beyazıt semtlerinde kaldırım başlarında turistlere mal satmak için göze çarparlar. Önemli bir bölümü Kürt olan satıcılar her an için ellerindeki mal belediye zabıtalılarına kapırmak riskini göze alarak geçimlerini bu yoldan sağlamaya çalışırlar.

Zaman zaman belediye zabıtalı kamyonlarla baskınlar düzenleyip isportacıların satışlarını engelliyor, mallarına el koyup zorla ellerinden alıyor; ağır para cezasına çarptırıyor. Son günlerde bu yetki resmi olmayan yollarla polis ve emniyet bekçilerine de verildi. Polis ve bekçiler isportacıları jopluyup satışlarını engelliyorlar. Laleli ve Beyazıt'ta hergün bu tür olaylar yaşanıyor.

İsportacılarla yaptığımız görüşmelerde yapılan baskıları büyük bir kin ve nefretle kinadıklarını gördük.

BRUSK

"Terörist"

Bir Eşek Daha Öldürüldü

Faşist cunta iktidarı ele aldığından bu yana azgın ve acımasız saldırılarla; kadın, yaşlı, çocuk demeden işkence edip öldürmeye, dağda, bayırda cinayetler işlemeye devam ediyor.

Bütün Türkiye ve Kürdistan'da olduğu gibi Mardin'in Derik ilçesinde de halkımız vahşi ve bağnaz baskılara maruz bırakılarak, sindirilmeye, korkutulmaya ve faşist cuntanın ne kadar "güçlü olduğu" kanıtlanmaya çalışılıyor. Derik'in bütün köylerine düzenli bir şekilde baskınlar yapılıyor bütün köylü meydanlarında toplatılıp "spor" yaptırılıyor. Tabii bu arada kadınlara sarkıntılık etme ve yaşlıları ölesiye dövme alışışla gelmiş durumlardandır. Faşist cunta dejenerasyonmuş, yozlaşmış bazı kişileri satın alarak bu operasyonlarında alet olarak kullanıyor. Ayrıca köylerde herkes duvarlarına "Misafir Kayıt Kartını" asıp eve gelen bütün yabancı misafirlerinin adlarını yazmak zorundadırlar.

Gecenelerde ihbarcılar, Derik'in Xab kısmına "anarşistlerin sızdığını" tugaya bildirmişler ve bunun üzerine bu bölgeye sabaha karşı alacakaranlıkta baskın düzenlenmiş.

Askerler elleri tetikte ağaçların arasından ağır ağır ilerlerken tam o sırada bir hişirtki duyuldu. Karşıda biri var (!)

"Dur!" emri verilir, durul-

maz. Bunun üzerine ateş emri verilir. Bütün askerler hep beraber ateş açmaya başlarlar. Karanlık olduğu için öldürdükleri "terörist" in (!) üzerine varmaya cesaret edemezler güneşin doğuşunu beklerler. Etrafın aydınlanması üzerine, avladıkları "terörist" in (!) cesedini almaya giden askerler, bir de ne görsünler...? Karşılarında elek gibi delik deşik olmuş bir eşek uzanıyor. Meğerse öldürdükleri bir militan değil de eşekmiş!..

Yukarıdaki olay faşizmin terdiginliğini, korkak ve saldırganlığını ortaya koyan küçük bir örnektir. Ve sizin de sürekli olarak vurguladığınız gibi faşist diktatörlük, devrimci, ilerici, anti-faşist güçlerin dağılıklığından, halkın yeterli örgütlenmeden yoksun oluşundan faydalanarak insanlık-dışı saldırılarına devam ediyor.

Faşizmi yıkıp saldırılarına son vermek için çok değer vermeye gereken biri de devrimci-demokrat, anti-faşist güçlerin birliğidir. Birliğin en geniş biçimi olan anti-faşist cepheyeye doğru ilerlemek için elimizdeki tüm olanakları seferber etmeliyiz. Bu hem Sol Birlik'te yer alan ve hem de yer almayan tüm anti-faşistlerin acil, önemli bir görevidir.

Eylül 1985
Safak Gençlik

AMERİKA'DA İLK KÜRTLER

Bu sayımızda, Türkiyeli bir kadın gazetecinin anılarını içeren kitabının, Amerika'ya göç eden ilk Kürtlerin oradaki yaşamlarını bir ölçüde aydınlatan bölümlerine değineceğiz. Söz konusu ettiğimiz kadın gazeteci Sabiha Sertel. Türkiye'de yıllarca gericiliğe, emperyalizme ve faşizme karşı kalemiyle savaşmış, emekçilerinin çıkarlarını, demokratik hak ve özgürlükleri savunmuş devrimci bir mücadeleci olarak da tanınır Sabiha Sertel. "Roman Gibi" adlı anı kitabı, mücadele yıllarının Birinci Dünya Savaşı'ndan 50'li yıllara kadar olan dönemi ele alıyor. Sabiha Sertel'in anıları hiç kuşkusuz Türkiye'nin bir dönemine ilişkin önemli bilgileri içeriyor. Dönemi aydınlatmaya katkıda bulunma bakımından değerli bir kaynak niteliğini taşıyor. Fakat, Sertel'in anıları aynı zamanda çok ciddi yanlışları ve şovenizmden etkilenen politik değerlendirmeleri de içeriyor. Bu konuda en büyük örnek O'nun Kürt ulusal sorununa ve 1925 yılındaki Kürt ulusal ayaklanmasına (Şeyh Sait Ayaklanması) olan yaklaşımıdır. Sabiha Sertel resmi burjuva ideolojisinin dümen suyunda, sonucu hakkında "yarılma sonunda asılan asilerin yekünü binlere vardı" dediği bu büyük ayaklanmayı, gericilikle suçluyor, Kemalistlerin Kürt halkına karşı giriştiği saldırıları haklı ve yerinde göstermeye çalışıyor. Hiç kuşkusuz Sabiha Sertel'i ilgili konuda bu yola iten, diğer pek çok Türk aydını ve ilericisinin izlediği hazin yazgıyı paylaşması, Kemalist burjuva ideolojisinden etkilenmesidir. Bütün eksiklik ve yanlışlıklarına rağmen "Roman Gibi", değerli bir kaynak niteliğini taşıyor.

* * *

Bizim burada üzerinde du-

racağımız bölüm, kitabın yazarının, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraya rastlayan Amerika'daki öğrenim yıllarına ilişkin bölümüdür. Yazar, bu bölümde kimi diğer konuların yanında oraya göç etmiş Osmanlı İmparatorluğu tebaasına mensup vatandaşların yaşamlarına da değiniyor. Bu bölümde, Amerika'ya ilk göç eden Kürtlere ilişkin de değerli bilgiler var: Yazar şöyle diyor :

"Türkler (ve Kürtler-P.N.) Amerika'ya toplu halde göç etmişler. Tek tek, bazen üç-dört kişi beraber gelmişler. Dağınık yerlere yerleşmişler. Bu akın daha ziyade Anadolu'da Van, Erzurum, Sivas gibi şehirlerden başlamış; diğer şehirlere kasabalara, köylere yayılmış. Amerika'ya gidip dönen Ermeniler, Amerika'da herkesin zengin olduğunu, iş bulmanın kolay olduğunu söylemişler. Tekrar Amerika'ya giderken birçoklarını kandırılmışlar beraber götürmüşler. Bazıları da arkadaşlarından aldıkları mektupların etkisiyle gurbet yolunu tutmuşlar. Göç edenlerin sayısı Birinci Dünya Harbi içinde çoalmıştır."

"... Anadolu'dan gelenler, topraksızlıktan işsizlikten geldiklerini söylüyorlardı... Türk, Kürt, Tatar, Arnavut, dokuz bin kişiye varan bu kitle, sabun, kürk, gramafon, elektrik, otomobil fabrikalarında, çelik döv-kümhanelerinde çalışıyorlardı..." Kitaptan anlaşıldığı kadarıyla ilk göçler 19. yüzyılın sekizinci yıllarının sonlarında başlamış. 1920'de bu göçler oldukça artmış.

"İşçilerin çalışma şartları çok ağırdı. Bunlar, İngilizceyi bilmedikleri ve usta işçi olmadıkları için en ağır işlerde çalışıyorlardı. Detroit'ta Ford'un otomobil fabrikasında çalışan Türk ve Kürtlerin hayatı bir cehennemdi. Amerika'da o zaman bugünkü teknik ilerlemeler olmadığı için, çelik ocağına gi-

ren bir işçi, ateş karşısında bir daklıkadan fazla duramıyordu. Her girişte bir gömlek değiş-tiren işçiler, yeryüzünde cehennemin ne olduğunu denemeleriyle öğreniyorlardı. Fabrikada 10-15 saat çalışanlar vardı. Bunların çoğu gece çalışır gündüz uyuyorlardı. Bu yüzden gece çalışan işçilerin aylarla güneş görmemeleri olağan bir şeydi. Kimya, tütün gibi bir çok sanayide çalışanlar arasında, sanayii hastalıkları çoktu. Ücretler Avrupa işçilerine kıyasla yüksekti. Fakat işçiler öyle bir robot haline gelmişlerdi ki, bu yüksek ücret dahi onların insan gibi yaşamalarını sağlamıyordu.

DETROİT KÜRT DERNEĞİ

Yazar, göçmen işçilerin kaldıkları yörelerde kimi dernekler kurduklarını ve bu arada Türkiye'den gidenlerin de Detroit'te bir cemiyetlerinin olduğunu belirtiyor. Türkiye'de kurtuluş savaşının başlamasıyla Sabiha Sertel'in katkılarıyla bu cemiyetin de daha aktif bir konuma geldiği anlaşılıyor. Fakat yazar açıkça belirtmese de anlaşılıyor ki Türk milliyetçiliği bu derneğin bölünmesini ve Türklerle Kürtlerin ayrı derneklere örgütlenmeye başlamalarını getirmişti. Daha önceleri bir cemiyetin olduğunu belirtten yazar şöyle diyor: "Cemiyetin adı değiştirildi. 'Türk Teawun Cemiyeti' oldu. Üyelerin bir kısmı Türk Teawun Cemiyeti olmasına itiraz ediyor, 'Osmanlı Teawun Cemiyeti' olarak kalmasını istiyorlardı. Arnavutlar ve Kürtler, Osmanlı Teawun Cemiyeti olmasında ısrar ettiler. Fakat çoğunluğun kararı kabul edildi." Bundan sonra anlaşılıyor ki Kürtler Detroit'te ayrı bir dernek kuruyorlar : "Detroit'te Türklerin kurduğu Teawun Cemiyeti'nden başka bir de Kürtlerin kurduğu 'Hilali Ahmer (Kızıl Ay P.N.) Cemiyeti vardı." "Hilali Ahmer' Cemiyeti'nin başkanı, Rumi Efendi, uzun boylu, iri yapılı, dağ gibi bir adamdı. Uzun bıyıklı kutak deliklerine kadar uzanıyordu."

Devamı s.10'da

OSMANLI İMPARATORLUĞUNUN AMANSIZ ÖZÜMLEME POLİTİKASI

Baştarafı s.12'de

larda barınıyorlardı; ama çok geçmeden bunların çoğu bölümlü, Bulgar topraklarının değişik yörelerinde ve yerleşme birimlerinde yerli ahali arasına gönderilip yerleştirildi.

Yeniçerilerin sıkı bir rejim ve disipline bağlı olmaları öngörülmüyordu. Örneğin, yalnız ve yalnız sultana bağlı olmaları, sadakat göstermeleri ve askersel görevlerini yapmaya her zaman hazır olabilmeleri düşüncesiyle, evlenmeleri yasaktı. Ne var ki, bu yasa ancak 16. yüzyılın ilk onyıllarına kadar titizlikle gözetildi; bundan sonra yerli ahali arasına dağıtılan yeniçerilerin kışla yaşamından çıktıkları, evlendikleri, işlerine uygun zanaatlarla tutundukları görüldü. Şu var ki bunların çocuklarına, ancak 1685 yılından itibaren yeniçeri aylığı alma hakkı tanındı. Ama buna karşın, yeniçeri ocağının gereksinmesini karşılamak için Bulgar çocuklarının ve delikanlılarının, bu yıldan sonra da, en azından 18. yüzyılın ilk on yılı sonlarına kadar "kan vergisi" usulüyle devşirilmesine devam edildi.

İmparatorluk içinde 18. yüzyılda ve 19. yüzyılın başlarında alıp yürüyen anarşi, artık öteden beri iyice yozlaşmış olan yeniçeri ocağında disiplini de kökünden sarstı. Bu bağlamda, özellikle savaş alanlarında kaçan Osmanlı askerlerinin, aralarında azımsanamayacak sayıda yeniçerilerin de bulunduğu bir bölümü, "Kırcakiler" adı verilen sergerdelerinin arasına katıldılar, bir çok kent ve köyün yakılıp yıkılmasına, İmparatorluğun ekonomik ve politik yaşamında derin ve sürekliliği bir bunalımın belirmesine neden oldular. Tarihte, son çözümde, Osmanlı yüksek görevlileri arasında bir-ikisinin, giderik şu veya bu sultanın hayatına malolan sayıca kabarık nice önemli yeniçeri ayaklanmaları biliniyor. Kaldıkları, yeniçerilerin, bir kapıkulu ocağı olarak, önceleri reaya üzerinde, yani "dışa dönük", sontaraları ülke halkı üzerinde, yani "içe dönük" sömürücü zulüm ve çıkarlarını (zeametler, ulufeler, "cülus bahşisi"

gibi her padişah değişmesinde aldıkları bağışlar vb.) artırmak için sık sık "kazan kaldırarak" (ayaklanarak) kargaşa ve güvensizlik yaratıkları bir gerçektir. Bu nedenledir ki reformlar ve yenilenme arayışları içindeki merkez yönetimi, en sonu 1826 yılında yeniçeri ocağının kaldırılmasına karar vermiştir.

Yeniçerilik ve yeniçerilere aykırı verilme üzere vergilendirme yoluyla halktan para toplanması, halkın belleğinde silinmez ve sürekli olumsuz izler bırakmış bulunuyor. Folklorun bildiğimiz nice motifler, yeniçerilerin, düne kadar ki soydaşlarına karşı, kendi ana-babalarına ve kardeşlerine karşı acımasız keyfi davranışlarını dile getiriyor. Böylece, nice halk türküsü ve aynı zamanda bir dizi belgesel kaynaklar, bir yandan da, Bulgar ahalinin "kan vergisi"ne karşı ne denli çetin bir direniş gösterdiğini ortaya koyuyor. Bu türkülerin ve kaynakların tanıklığıyla, ana-babaların çaresizlik içinde çırpındıklarını, evlatlarını korumak ve kurtarmak için yollar ve çareler aradıklarını, evinin kapısı eşliğinde asılma cezasını da göze alarak, daha 9-10 yaşındaki oğullarını devşirmecinin gözünden saklamaya çalıştıklarını, askersel hizmete elverişli bulunmasını di-

ye kasten sakatladıklarını, ya da çocuğunu görmezlikten gelmesi, bağışlaması, anlaması için kاپیya dayanan "devşirme memuru"nun avucuna olanca paralarını saydıklarını öğreniyoruz. Bu çare de elvermediği taktirde, kimi ana-babaların, yol boylarında beklettikleri ve devşirilerek koyun sürüsü gibi başkente doğru götürülen çocuk kervanları içinden kendi oğullarını kaçırmaya çalıştıkları, başaramadıkları halde de canlarından oldukları biliniyor.

Böylece, költüclü bir rastlantıyla şu veya bu hükümdarın aklına estigi üzere, kardeşin kardeşe, oğulun babaya karşı çarpışmaya sürüldüğü o uzak ve acılı zamanlar, o kara günler çok gerilerde kalmış bulunuyor. Acımasızlık ve bağınazlık örneği olarak tarih sayfalarında kalan eski yasaların yerini yeni yasalar alıyor. Ve yeni yasalar, nefret ve düşmanlık tohumları saçmadan, kendisini özyurt olarak sevenlere karşı aynı derecede cümert olan bu "avuç içi kadarıcık" toprakta bütün namuslu ve sağlıklı insanlar arasında kardeşlik ve birliktelik yaşamı yolları arıyor.

Elena GROZDANOVA
(Kıdemli bilim işçisi)

Pusu Kurdular, İşçiyi Vurdular

Diyarbakır'ın Silvan İlçesi Tekel İşletmesi'nde işçi olarak çalışmakta olan Abdurazak Sadık jandarmalar tarafından katledildi.

Eylül ayının başlarında Diyarbakır'ın Kulp İlçesine bağlı Nerçik köyüne başsağılığına gitmek isteyen Abdurazak Sadık, köyün girişinde pusu kuran jandarma birliklerinin yayım ateşi sonucu katledildi. Olaydan hemen sonra köye baskın yapan jandarma ve komando birlikleri köyü-

leri toplayıp, köyden bazı insanları götürdüler; Abdurazak Sadık'ın terörist olduğunu kabul ettirmek için köylülere baskı ve işkence yaptılar. Olay haktan gizlenmeye çalışıldı; başında da yer almadı.

İşçi Abdurazak'ın öldürülmesi ile ilgili herhangi bir girişimde bulunamayan yakınları ve ailesi olayı büyük bir kin ve nefretle karşıladılar.

13.10.1985
M.Kirve

MIT'in Soruşturmaları

Bilindiği gibi generaller cetesi darbesinin sonuçlarından biri de yoğun memur kıyımı oldu. Bu kıyım şu anda daha üst düzeylere tırmanmış bulunmaktadır. İstisnasız gerekli görülen tüm görevli memurlar hakkında MIT tarafından bilgiler toplanıyor; yeni yeni kıyımlara hazırlık yapılıyor. Memurların tüm özel yaşantıları, aile kökenlerinden siyasal eğilimlerine kadar her şeyleri dosyalanıyor. "Tehlikeli"lerine karşı önlemler alınıyor.

Bu konu basına yansiyip tartışılırken Cumhuriyet gazetesi'nin 23 Ağustos 1985 günkü sayısında İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut'la yapılan bir röportaja yer verildi.

Akbulut bazı memurların tabibikatının İçişleri Bakanlığı tarafından yapılmadığını, tabibikatın "göreve göre" yapıldığını, bazı memurların soruşturmalarını MIT'in yaptığını söyledi.

MIT'in "derinlemesine" araştırmaları sonucunda bugüne kadar binlerce işçi ve memur işinden atıldı. Şimdiki "temizlik" operasyonu geçmişte yaşananın bir devamı niteliğindedir.

Soruşturmalarda üzerinde en çok durulan mesleklerden birinin de öğretmenlik meselesi olması, soruşturmaya uğrayanlar arasında öğretmen oranının kabarıklığı bir rastlantı değil. Faşist diktatörlük, kendisine hizmet edecek ittaatkar beyinlere

İhtiyaç duyuyor. Bu türden beyinler yetiştirmede öğretmenlere önemli bir görev yüküyor. Bundan dolayı da sık sık "İstisnaya değer öğretmenler" işten atılıyor.

Bu türden "temizlik"lere öğretmen kitlesinin yabancı olmadığı ortada. Ve yine eğitim emekçilerinin faşizme karşı koyma almış kesimlerinin bu türden yöntemlerle yıldırılamayaacağı da açık. Yaşanan kıyımlar eğitim emekçilerini tümünden sindiremediği gibi, ekonomik-demokratik mücadelelerinin gelecekte yeniden boyutlanmasını da engelleyemeyecektir.

Bize Düşen Görev

1980 darbesiyle askeri faşist cuntanın işbaşına gelmesinden bu yana işsizlik büyük oranda yükseldi.

Burjuvazi işsizliğin nedenleri üzerine yalan ve demagoji yoluna başvuruyor; gerçeği yadsıma-ya çalışıyor. Oysa açık bir gerçek var: Sosyalist kalkınma yolunu seçen ülkeler kısa sürede işsizliğe çözüm buldular; ama kapitalist yoldan kalkınma yolundaki ülkelerin gelişmişlerinde bile işsizlik sorunu önemli bir toplumsal sorun olmaya devam ediyor. Bundan böyle de devam edecektir.

Türkiye kapitalist dünyanın bir parçası ve işsizliğin, açlığın en yoğun olduğu, emekçilerin demokratik, ekonomik hakları-

nın en ağır baskılarla karşı karşıya bulunduğu işgücünün en ucuz satıldığı, işçilerin en çok çalıştırıldığı bir ülkedir.

Darbe sanrası dönem içerisinde bir çok fabrikatör, çalıştırdığı işçi sayısını düşürdü. İşten atılanların işleri işyerinde çalışanlara yükletildi. Örneğin, eskiden 400 işçiyile çalıştırılan bir fabrikada bugün 200 işçi çalıştırılıyor. Yani 400 işçi kapasiteli iş 200 işçiyile yükletiliyor. 1978-79'da Gaziantep'in Nizip ilçesinde 600-700 işçi çalıştırılan bir sabun fabrikasında bugün 250-300 işçi çalıştırılıyor. Bu durumda fabrika sahibi her yıl milyonlar kazanırken, işçiler, düşük ücret ve ağır işe rağmen aç kalmak korkusundan dolayı

çalışmaya devam ediyorlar.

Bu türden durumlar faşizmin halk düşmanı karakterlerini sergiliyor olmasına karşın, yeterli örgütlülüğün yoksun emekçi kesimler kararlı bir direniş sergileyemiyorlar.

Ama elbetteki bu baskı ve sömürüye, terör, işsizlik ve açlığa karşı, sefaleti defetmek için halklarımız bir gün başkaldıracak ve faşizmi yeneceklerdir. Bize düşen görev dağınıklığa son vermek, birleşmek ve halk muhalefetini örgütlemektir. Başarmak için iler!

18.10.1985
C.Rojan

Nisan 1942-Mart 1945 tarihleri arasında ilk kez yayımlanan "RONAHİ" adlı Kürtçe derginin tüm sayıları bir ciltte toplanarak JİNA NU yayınları arasında çıktı.

Şüpheli Gençler

SOYJET DİPLOMATLARININ

KAÇIRILMASINA HAYIR !

Hemen serbest bırakılmalarını istliyoruz.

Aşağıda imzaları bulunan kuruluş hareketleri 19.10.1985'te toplanarak Amerikan İstihbaratı ve İsraili haber alma teşkilatı Mossat'ın işbirlikçisi şüpheli çetelerin Arap ulusunun en sadık dostu olan Sovyet diplomatlarını kaçırmayı ve birini çırkınca öldürmesi olayını görüştü.

Sovyetler Birliği'nin adil tutumları ve halklarımızın yanında yer almasını hatırlatmakta yarar var. Sovyetler Birliği 1956,1967 saldırıları 1973 savaşı ve 1982 saldırısı sırasında haklı davamızın lehinde , Lübnan Vatan Hareketinin yanında durarak sadakatini ispat etmiştir. Sovyetler Birliği, Arap ilerici ve yurtsever rejimlerine ve dünyadaki bütün ulusal kurutuluş hareketlerine ekonomik yardımları, politik destekleri ve askerî yardımları hiç esirgemedi, bu yardımları

ları kayıtsız şartsız verdiği gibi Filistinli Arap halkının adil hakkı olan bağımsız ulusal devletini kurma hakkı lehine tavır aldı. Buna karşılık bazı Arap yöneticisi hainler , Arap ulusunun düşmanları, Amerikan emperyalizmiyle ilişkilerini güçlendirmek peşinde; uluslararası emperyalizm ve özellikle Amerikan emperyalizminin kirli kolu Siyonist varlıkla halnce tek tek ve parçasal çözümler peşinde koşmaktadırlar. Oysa onlar bunu yaparlarken. Sovyetler Birliği, Siyonist varlıkla 1967 savaşından sonra kesmiş olduğu diplomatik ilişkileri bile tekrar kurmayı redediyor.

Beyrut'taki Sovyet diplomatlarının kaçırılması eylemi karşısındaki tutumumuz buradan kaynaklanmaktadır.

Ulusal kurutuluş hareketlerimiz bu olayı şiddetle kınar ve kaçırılan Sovyet diplomatlarının hemen serbest bırakılmalarını talep ederler.

Kürdistan'dan metropol bölgelerine çalışmak için veya okumak için giden Kürdistanlı gençler ağır baskılara maruz bırakılıyor.

Semt kahvehane v.s. gibi yerlerde yapılan kimlik yoklamaları esnasında Kürdistanlı gençler şüpheli görülüp karakollara götürülüyor, nezarethanelerde haftalarca bekletilip, soruşturmalara tabii tutuluyorlar.

Biz metropoldeki Kürdistanlı gençlerin sorunlarına eğilip ilişkilerimizi geliştiriyor, Gençlik Yılı'nda yapılan bu tür baskıları kitleler arasında teşhir ediyoruz. Sıcak devrimci selamlarla

13.10.1985
H.Gernas

ABD'DE İLK KÜRTLER

Baştarafı s.7'de

Sabiha Sertel, anılarında Türklerin de Kürtlerin de kurutuluş savaşıyla yoğun bir dayanışma içinde olduğunu, çeşitli bağış kampanyaları, müsamerelele para ve diğer yardımları toplayarak Anadolu'ya gönderdiklerini, hatta bir müsamere sonucunda yalnız 'Hıfali Ahmar' Cemiyeti'nden 50 bin doların üzerinde bağış toplandığını, 27 yıldır Amerika'da çalışmış olan Kürt Yusuf Gülbai Çavuş'un biriktirdiği 10 bin doların tümünü bağış olarak sunduğunu da belirtiyor. Anılar bu arada oradaki işçilerin günlük yaşamlarının çeşitli yönlerine de değiniyor.

Sudan Demokratik Birlik Partisi
Umman Halk Kurtuluş Cephesi
Suudi Arabistan Arap Sosyalist Emek Partisi
Bahreyn Halk Cephesi
Irak Komünist Partisi
Kürdistan Sosyalist Partisi-Irak
Kürdistan Öncü İşçi Partisi
Ürdün Halkçı Mart Komiteleri
Suudi Arabistan Komünist Partisi
Ürdün Devrimci Halk Partisi
Kuzey Yemen Ulusal Demokratik Cephesi
Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi
Ürdün Arap Sosyalist Baas Partisi
Irak Demokratlar Birliği
Kürdistan Demokratik Halk Partisi-Irak
Kürdistan Demokrat Partisi-Irak
Yemen 13 Eylül Halkın Gücü Cephesi
Dış Ülkelerdeki Mısırlılar Topuluğu

PÊŞENG'İ OKU- OKUT !

YAZI VE HABERLE
GÜÇLENDİR !

OKULLAR AÇILDI

berlemeye yönelik zoraki uygulamalar bu çocukları olumsuz etkiliyor. Özel Hükümeti, işçilerin dönüş primlerini almak için çeşitli dolaplar çevirmekten onların çocuklarının sorunlarıyla ilgilenmeye pek vakit bulamıyor. Bu çocuklar için açtıklarını iddia ettikleri bazı Anadolu İlseler de Almanya ve Pakistan'dan ithal için bağlantı kurulan öğretmenleri bekliyorlar.

HER ŞEY PARAYLA

Faşist diktatörlük koşullarında geçen beş yıl, özel dershanelerin de altın yılları oldu. Özel bir dershaneye devam etmeden bir fakülteye ya da Anadolu liselerine girmek adeta olanaksızlaştı. Okullarda eğitim-öğretim kalitesinin sıfır düzeyine düşürülmesine paralel olarak bu dershanelerin sayısı da arttı. Özel'in ekonomi politikası sayesinde çocuklarına kalem defter bile alamayacak kadar yoksulların milyonlarca ailenin çocukları elbetteki bu dershanelere devam etmiyor.

Ders araç ve gereçlerinin fiyatları da alabildiğine arttırıldı. Yalnız bu öğretim yılı başında kağıda yüzde 59 kitaplara yüzde 40 zam yapıldı.

Diktatörlüğün oluşturduğu Yök 'le birlikte üniversite kavramını da ortadan kaldırdı. YÖK üniversitelerin levhaları -ki bazı yerlerde levhalar da değiştirildi- dışında üniversiteye ilişkin ne varsa "temizledi". Üniversite gençliği üzerindeki faşist baskılar, üniversite çevrelerinde örülen ajan ağları, yurtlardaki faşist yöneticilerin öğrencilere yaşattıkları cezai koşulları üniversite gençliğinin derin bir bunalmına neden oluyor. Tüm izleme çabalarına rağmen üniversite gençliği arasında intihar olayları artıyor.

Tüm bu faşist uygulamalara karşı kamuoyunda oluşan tepkiler öylesine ileri boyutlara vardı ki, M.E.Bakanı Dinçerler'e İstifa ettirildi. Böylece düzenin

bu alandaki çözümlüğünden kaynaklanan kokuşmuşluk Dinçerler'e yükletilerek faşist diktatörlüğün ve kukla hükümetinin aradan sıyrılması amaçlandı. Fakat Dinçerler'in istifası, aslında faşist diktatörlüğün bu alandaki iflasıdır. Evren-Özal çetesi, yaratıkları rezaletlerin günahını kişilere yükleyerek sorumluluktan kurtulamazlar.

Bilgi ve yeteneğine göre herkesin okuyabildiği, bilimi öğrenme ve öğretmenin özgürce yapabileceği, herkesin kendi aynalılığıyla eğitim ve öğretim yapmasının en doğal bir hak olarak tanındığı, sömürgeci Türk devletinin ırkçı-şoven ve asimilasyoncu ders programları, ders kitap-

GELECEĞE UMUTLA BAKAN HALKLARIMIZIN DEMOKRASİ GÜÇLERİDİR

müyer; geçmişte işlediği "suç" ne olursa olsun, pişmanlık belirlen ve zindanlara yeni insan taşıyan bir "teslimiyetçi" salıverilirken yine "karşı tarafın hak ve hukuku düşünülüyor"da, halktan yana politik bir tutuklunun özgürlüğü söz konusu olduğunda "hak" ve "hukuk" gündeme gelebiliyor. Buna tek kelimeyle sahtekarlık denilir. Kaldı ki, yüzyıllardır halklarımızın hak ve hukukunu çiğneyen, alın terini gaspeden sömürücü sınıflardır, onların mevcut temsilcileri Evren-Özal çetesidir. Yüzyılların hak ve hukuk gaspçıları ve bugünün en azgın katilleri, kuzu postuna bürünmüş kurt misali utanmadan hak ve hukuktan bahsedebilmektedirler.

Fakat boşuna... Bugün toplumun zinde güçleri tarafından tartışılan "af" esas olarak politik tutuklulara yöneliktir. Özgürlük istemi, maddi bir güce dönüşerek kendisini faşist iktidara dayatmış bulunmaktadır. Evren-Özal çetesi bu konuda gerçekten zor durumdadır. Yalan ve sahtekarlıkla bunu geçştiremezler.

Toplumdaki sorunlar, giderek

Baştarafı s.2'de ları ve diğer gerici ders araçlarıyla birlikte tüm Atatürk büst ve heykellerinin okullardan sökülüp çöplüklere atıldığı bir düzen kurulmadan eğitim öğretim alanında yaratılan tahribatlar onarılamaz. Böylesi bir düzenin gerçekleştirilmesi önündeki en büyük engel olan faşist diktatörlüğü yıkmak için çabalarını yoğunlaştıralım. Evren-Özal çetesi bakan değiştirmekle "vatan, millet, Atatürk" nutukları atmamakla, milyonlarca Kürt çocuğuna her sabah "türküm doğruyum... varlığım Türk varlığına armağan olsun" gibi ırkçı antılar içirmekle kaçınılmaz olan sondan kendilerini kurtaramaz.

Baştarafı s.1'de kitlere nezdinde bilince çıkıyor. Kitlere fırsat buldukları, istemlerini haykırıyorlar. Sorunların ileriye yönelik çözümü için iytilen mesajları artık daha ille bir şekilde algılıyorlar. Faşist işleyişin selameti için öngörülen "suskun toplum" formülü tutmuyor artık. Faşist iktidarın etki alanını daraltan bu olgu, çete başı Evren'i ürkütüyor. Parlamentodaki konuşmasında bu korkusunu da dile getiren Evren "eğer sorunlarımızı sokakta haletme yolunu tercih eder ve vatandaşlarımızı hergün bir seçim havası içerisinde tutmaya çalışır ve onu sokağa dökerek sonunda bir de bakarız ki ülke zarar görmüştür" diyerek, kitlelerin sorunların çözüm sürecine aktif katılımına açık bir tehdit savuruyor. Doğrudur; politize olmuş bir toplum, mevcut parlamentonun sorunların çözümünün esas alanı olamayacağı gerçeğini kavramasından zarar gören olacaktır; fakat bu, ülkemiz ve halklarımız değil, iktidardaki bir avuç tekel ve onların politik sözcüleri Evren-Özal çetesidir. Çetenin bu konudaki kurkusu da eceline fayda etmeyecektir.

OSMANLI İMPARATORLUĞUNUN AMANSIZ ÖZÜMLEME POLİTİKASI

Bulgaristanlı yazar Elena GRÖZDANOVA'nın bir yazısını okuyucularımıza sunuyoruz:

"Yeniçeri" sözcüğü "yeni asker" anlamındadır. Osmanlı devletinde XIV. yüzyılın ikinci yarısında kurulan ve varlığını 1826 yılına kadar sürdüren askersel olacak, (örgüt), Balkan halklarının tarihinde bu adla yer etmiştir.

Türk tarihçisi İsmail Hakkı Uzuncarsılı, Osmanlı devletinin, yeniçeri ocağını, bu özel askersel örgütü meydana getirmekte ikiye bölünmüş bir amaç güttüğünü kısaca ve açıkça belirtiyor. Birincisi, İmparatorluğun askersel gücünü artırmak, ikincisi, Rumeli'de ve bu arada Bulgar topraklarında, Uzuncarsılı'nın deyişiyle "müslüman olmayan ahaliyi yavaş yavaş baştanbaşa müslümanlaştırmak". Uzuncarsılı'nın bu yarışı isabetlidir, çünkü neredeyse 1685 yılına kadar, kalabalık yeniçeri askerinin bileşimi yalnızca ve istisnasız olarak hep müslümanlaştırmış gayrimüslimlerden, daha sonraları da bunların yetişen çocuklarından sağlanmıştır. Yeniçeriliğin gayet önemli iki yasal hükümle doğrudan doğruya ve en sıkı biçimde bağlı olması rastlantısal sayılmaz. Dikkate değer yasal hükümlün birincisi "Pencik Yasası", yani Osmanlı devletinin ilk dönemlerinde ele geçirilen ganimetin beşte birinin ve bu arada ele geçirilen esirlerden beşte birinin zorunlu olarak devletin gereksinimi için ayrılması, delikanlı ve genç esirlerin "Acemi ocağı"na alınması uygulaması. İkincisi, halk arasında "kan vergisi" adı verilen Devşirme yasası, yani yirmi yaşına kadarki hıristiyan çocukların İmparatorluk içinden devşirilerek bir yere toplanması ve müslümanlaştırılması uygulaması.

Bu iki yasa uygulaması konusunda, günümüze kadar korunan gelen belgesel ve diğer türden kaynaklar, ayrıca da XIV-XVII. yüzyıllarda Bulgar topraklarından ve komşu topraklardan gelip geçmiş gezginlerin ve belge-

clerinin büyük sayıdaki belge ve fotoğrafları geniş ve etrafı bir tasarımla kazandırıyor. Bütün bunlardan öğrendiğimiz üzere, savaş ganimetli yasası gereğince ("Pencik Yasası"), ele geçirilen esirler ve savaş tutsakları arasında maksada uygun görülen 20 yaşına kadarki erkek çocuklar seçilip alınıyor, bunlar Anadolu'ya gönderilerek özel surette yetiştiriliyor, sağ ellerinin şahadet parmağı kaldırılıp kelle-i şahadet getirmekle, sünnet edilmekle kolayca müslüman oluverdikleri varsayılıyor, bu zorunlu işlemle beraber sonra da Türkçeyi iyice öğrenmeleri, Türk adet ve törelerine uyarlanmaları için her biri Osmanlı ailelerinin yanında hizmete veriliyordu. Ancak bundan sonradır ki, "Pencik oğlanı" denilen bu delikanlılar askersel eğitiminde geçiriliyor, sonra da yeteneklerine göre yeniçeri örgütüne veya Osmanlı ücretli ordusunun diğer benzeri bölümlerine alınıyorlardı. Ganimet ve "pencik" uygulaması kaynakları azaldıkça, İmparatorluk sınırları içinde "kan vergisi" adı altında zorunlu devşirme uygulamasıyla toplanan çocuklar da devlet gereksinimi için aynı uygulamanın benzeri bir eğitimle yetiştiriliyordu. "Cizye" dedikleri bu "kan vergisi" uygulamasının, esir topraklardaki ahaliye dayatılan en ağır yükümlülük olduğu haklı olarak söylenebilir. Onyıllar ve yüzyıllar boyu süren bu uygulama sonucu olarak, henüz ergin olmayan binlerce erkek çocuk, anababa ve yakınlarından, kendi doğal etnik çevresinden zorla koparılıyor, İslam dini ve Osmanlı ortamıyla kaynaştırılıyor. Daha da öteye, bu yoldan dinsel bağnazlık ruhunda eğitilerek, kendi etnik gruplarına ilişkinlik bilincini yitirerek yeniçeri örgütüne alınan askerlerdir ki, Balkanlarda önelere gelen yerli ahali arasında diğer birçoklarının da müslümanlaştırılması ve Türkleştirilmesinde birhayli gayretkes davranıyorlardı. Özce-

si, "kan vergisi" uygulamasının bu ikiyanlı yararını Osmanlı yöneticileri çabucak kavramışlar ve XV. yüzyılın ortalarından itibaren pratikte yeniçeri askersel örgütünü savaş esirleriyle, yani "pencik" uygulamasıyla doldurmaktan vazgeçmiş ve artık yalnızca devşirmeye, gayrimüslim ahali için gerçekten bir afet olan devşirme uygulamasına bel bağlamaya başlamışlardı.

Başlangıçta yeniçeri askeri ancak 1000 kadarken, 15. yüzyılın başlarında 10-12 bin kişiye çıktı. Onyedinci yüzyılın ikinci yarısında bu askersel kitle üyelerinin sayısı 70 bin'e geçti. 15-17 yüzyılı Osmanlı belgelerinde kayıtlı olan ve daha artış eğilimini gösteren bu rakamlar, "kan vergisi" yoluyla erkek çocuklar devşirme aksiyonlarının genişliği ve hızı konusunda ancak bir yere kadar fikir veriyor. Bir kere, devşirilen delikanlıların hepsi değil, yalnız en güçlü ve sağlıklı beş veya on delikanlıdan biri yeniçeri ocağına girebiliyordu. Ötekiler, keza Türkleştirilmiş olsalar bile, başka hizmetlerde, yada doğrudan doğruya sarayın içinde veya dışında kullanılıyordu. Diğer taraftan, yeniçeri ocağının bileşimini sultanların sürekli ve ağır yayılcı savaşları yüzünden durmaksızın yenilemek gerekiyordu. Eksiklerin yerine dönem dönem yenileri alınıyordu.

Yeniçeri ocağının örgütsel yapısı, varlığının bütün uzantısı boyunca hemen hemen belirli bir değişmeye uğramadı. Ocağın en üst komutanı yeniçeri ağasıydı. Her birimine "orta" adı verilen 196 cemaat (bölük) bu ağanın buyruğunda bulunuyordu. Her bölüğe, orta rütbelilerden ve çoğu kez "çorbacı" adı verilen ağalar ve on kadar daha küçük rütbeliler komuta ediyordu. Başlangıçta, yeniçeriler, padişahın hassa kuvveti (özel askeri) olarak, yalnız İmparatorluk başkenti İstanbul'da belirli kışla-

Devami s.8'de